

קונטרס

רוח קנאה

יבאר ויגלה את גנות המדה הרעה של קנאה — לקנא בכל אדם, ואיך שמדה רעה זו אוכלת ומכלה את האדם לגמרי, והורגת אותו — בין בגשמי ובין ברוחני, וממעלת האדם המסתפל רק על נקדת עצמו, ואינו מקנא בשום בריה שבעולם.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנים ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו

הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוהרא"ש נ"י אָמר, אֲשֶׁר מֵדַת הַקְּנָאָה מְכַלָּה
אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְרַב בְּנֵי־אָדָם מְתִים רַק
מִחַמַּת מֵדַת הַקְּנָאָה, וּבְאַמַּת מִי שְׂזוּכָה
לְיִשׁוּב הַדַּעַת, אֵינּוּ מְקַנָּא בְּשׁוּם בְּרִיָּה, אֲלֹא
שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ, אֲשֶׁר זוּהִי הַמְּדַרְגָּה הַגְּדוּלָּה
בְּיֹתֵר לְזָפוֹת אֵלֶיהָ, לֹא לְקַנָּא בְּזוּלָתוֹ, אֲלֹא
לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ.

(אמרי מוהרא"ש חלק ב', סימן תקנב)

קוֹנְטֵרַס

רוּחַ קְנֵאָה

.א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר, פִּי מֵדַת הַקְּנֵאָה
הִיא מֵהַמְדוּת הַכִּי גְרוּעוֹת, שֶׁהָאָדָם יְכוּל לִפְל בָּהֶן, פִּי
הִיא מִמָּשׁ הוֹרֶסֶת אֶת חַיּוֹ הַגְּשָׁמִיִּים וְהַרוּחָנִיִּים גַּם
יַחַד, עַד שֶׁמֵּאֲבֵד עֲצָמוֹ לְדַעַת מְרַב צָרוֹת וְיִסוּרִים,
וְאוֹכֵל אֶת עֲצָמוֹ חֵי, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקִפְיוֹנוֹת
וּבְדַפְאוֹן עֲמֵק, וְהַכֵּל מְרַב קְנֵאָה סְרוּחָה שֶׁמִּסְבֶּכֶת
אוֹתוֹ; וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לַעֲבֹד עַל עֲצָמְךָ לְצֵאת מֵהַמְדָּה
הַמְּגַנָּה הַזֹּאת, וְהַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל בְּרִיָּה בְּעֵין
טוֹבָה, כִּי מֵה שֶׁשִּׁיךְ לָךְ, מִמִּילָא לֹא יוֹכְלוּ לְקַחַת מִמֶּךָ,
וּמֵה שֶׁלֹּא שִׁיךְ לָךְ, מִמִּילָא לֹא יָבוֹא אֵלֶיךָ, וְאִם כֵּן
לָמָּה לָךְ לְקַנֵּא בְּאַחֵרִים? ! הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְבָרַח רַק

אליו יתברך ותסתכל בעין טובה על הכל, ועל-ידי-זה ימשכו עליך ברכה והצלחה בכל מעשי ידיך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח, כי עקר הצלחת האדם בחייו הגשמיים והרוחניים הוא רק כשבורח ממדת הקנאה, שהיא מדה מגנה וסרוחה עד מאד.

ב.

צריך שתרגיל את עצמך, אהובי, אחי, לשכח בכל פעם כל מה שעבר עליך, וכן אל תתחיל לחשב מאחר כלל, ועל-ידי-זה תזכה לצאת מהקלפה והמחלה הנקראת — קנאה, אשר הורסת את האדם לגמרי, כי מדת הקנאה היא מהמדות הכי גרועות שרק יכולות להדבק באדם, ותכף-ומיד כשרק נדבקת בו מחלה זו, קשה וכבד לו לצאת מזה, כי רוח קנאה הולכת עם האדם תמיד, ולא נותנת לו מנוח, ומר וצר לו מאד, וכל זה בא לאדם רק כשחושב מאחרים, ונדמה לו כאלו הם מצליחים בחייהם יותר ממנו, וכן הוא חושב תמיד על העבר — כל מה שעשו לו אחרים, ואז בוערת בו רוח קנאה, ורוצה תמיד לנקם בהם, ואינו יכול לשכח מה שעשו לו, והוא מקנא מאד מאד בבני

אדם כאלו; על-כן עצתי אמונה, אהובי, אחי, אם אתה רוצה לחיות חיים נעימים ומתקים — שתרגיל עצמך לשכח את כל העבר שלך לגמרי, וכן תעביר מדעתך את כל העולם כלו, ולא תתחיל לחשב מאחר כלל, ואז דיקא על-ידי-זה לא תקנא בשום בריה, ותחיה חיים נעימים, חיים טובים, חיים דבוקים בו יתברך, ותמשיך על עצמך ערבות, נעימות, אור, זיו וחיות השכינה הקדושה.

ג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מדת הקנאה באה על האדם על לא דבר, רק שנדמה למקנא בך, כאלו יש לך יותר כסף, או יותר כבוד, או יותר שם ופרסום ממנו, ועל-ידי-זה יקנא בך, והקנאה תביא אותו לשנאה — לשנא אותך; על-כן עליך לידע, כי בשעה שיש לך שונאים תדע כי הם מקנאים בך מאוד על הצלחתך, ולכן הם מסגלים לעשות לך כל דבר רע, ועליך לשמר עצמך מהם עד מאוד, כי הקנאה היא חלי נפש; ועצה טובה להנצל מקנאת בני-אדם, עליך להסתיר את כל ענייניך מהעולם, וכל מה שתזכר יותר

להסתיר ולכסות ענייניך, יותר תהיה שמויר ונצל ממדת הקנאה, וכן לא יוכלו לקנא בך, מאחר שלא ידעו מה אתך, וכמו שאתה תסתיר את מעשיך והצלחותיך מאחרים, כמו-כן הרגל את עצמך, אהובי, אחי היקר, לכסות עיניך ולא להסתפל על הצלחת אחרים, ובכלל תקבע לעצמך קביעות חזקה, שלא יהיה אכפת לך שום דבר שפעולם, ואל תסתפל על מעשי אחרים כלל, כדי שלא תפנס בך שום רוח קנאה כלל; אשרי מי שבורח תמיד רק אליו יתברך, ואינו מסתפל על זלזלו כלל, וכן מחביא את כל ענייניו וסודותיו רק אצלו יתברך; אשרי לו!

ד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מדת הקנאה היא המדה הכי גרועה שיכולה רק להפנס באדם, והיא הורסת אותו לגמרי — בין ברוחני ובין בגשמי, ועקר פשלוץ האדם — שיש לו כל-כף הרבה פשלוונות פחיים, זה בא לו רק מחמת קנאה — שאוכלת אותו הקנאה, פשוואה בגדלתו של חברו, ובאמת אחר קצת ישוב הדעת, יתברר לך מה לך לקנא באחר, ממה

רוח קנאה

שנא

נִפְשָׁךְ, אִם אַתָּה אוֹחֵז שֶׁהוּא יוֹתֵר גָּדוֹל מִמֶּךָ, תִּאֲמִין לִי, יְדִידִי, אַחֵי הַיֵּקָר, שְׂאֵם אַתָּה תִּתְאֲמֵץ וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיעַ אֶל נִקְדָּתְךָ, תִּזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר מִחִבְרֶךָ, וְאִם לֹא תִרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל נִקְדָּתְךָ, וְלֹא תִרְצֶה לְתַקֵּן אֶת עֲצָמְךָ, אֲזַי מִי אֲשֶׁם לְךָ שִׁחְבָּרְךָ גָּדוֹל מִמֶּךָ?! וּבִקְאֻמַּת עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מֵה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ, וְאִם יִתְמִיד מְאֹד עַל נִקְדָּתוֹ שֵׁישׁ בּוֹ, אֲזַי אֵין לוֹ לְקַנֵּא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי אֶת נִקְדָּתוֹ אֵי אֶפְשָׁר לְקַחַת; עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֵּקָר, לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל חִבְרֶךָ כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ו'): אֵל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְּחָנָם שֶׁל שָׂרִים, שֶׁשְׁלַחְנָךָ גָּדוֹל מִשְׁלַחְנָם; כִּי אִם תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְתִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֲצָמְךָ, אֲזַי תִּרְאֶה אֵיךְ שְׂאֵתָה יָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ שׁוֹם דְּבָר; עַל-כֵּן מֵה לְךָ לְקַנֵּא בְּאַחֲרִים, אֲשֶׁר הֵיא מִחֲלָה רָעָה עַד מְאֹד, וְקִשָּׁה לְהַנְצִל מִמֶּנָּה; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, רַק מִסְתַּכֵּל עַל נִקְדָּת עֲצָמוֹ, וְאֲזַי טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא, וְחֵי חַיִּים טוֹבִים, אֲמֵתִים וְנִצְחִים.

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מדת הקנאה אוכלת את האדם בעודו בחיים, עד שאמרו חכמינו הקדושים (שפת קנ"ב): כל מי שיש לו קנאה בלבו, עצמותו מרקיבין; וזה סובב גם בחייו, כי מי שיש לו מדת הקנאה, אז הוא נרקב, רחמנא לצלן, כי הקנאה אוכלת את האדם כמו סרטן, השם ישמר; ועל-כן מה ולמה לה לקנא בחברה? הלא כל הקנאה היא רק שגעון שנכנס בה, ונדמה לה כאלו חברה יותר גדול ממך, ואפלו שיש לו יותר כסף ממך ויותר כבוד ממך, מה לה לקנא בו? יותר טוב לה לדבק את עצמך בו יתברך, ותאמין באמונה אמתית, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, ומחיה ומתהוה את כל הבריאה כלה, אשר בידיעה זו — שהאדם יודע זאת, כבר אינו צריך לקנא בשום בריה שבעולם, כי נכלל לגמרי בו יתברך, ותכף-ומיד כשהאדם נופל מידיעות אלו, אזי הקנאה אוכלת אותו, והורגת אותו לגמרי, עד שאין לו מנוחה כלל, ואינו יכול לאכל, ואינו יכול לישן, כי תמיד הוא מקנא בחברו, פן ואולי הוא יותר

גדול ממנו, ובאמת מדוע לא תתישב, אהובי, אחי היקר, כי כל זה הוא מחלה כמו כל המחלות, אשר מי שנופל באיזו מחלה רעה, אם לא ילך אל רופא ויתרפא, אז מר יהיה לו בסופו, כמו־כן מדת הקנאה, אם לא ילך אל הצדיק האמת הדבוק בו יתברך בתכלית הדבקות, ואין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל, רק הוא דבוק בחי החיים תמיד, ויקבל ממנו ידיעה זו, אשר אין מה לקנא בשום בריה, כי כל אחד יש לו נקדה שלו בזה העולם, וצריך רק להסתכל על עצמו, והכל הוא דמיון גדול, אז החיים יהיו לו מרים מאד, וכך ימשיך לחיות חיים מרורים מלאים קנאה ו שנאה, מה שאין בן, אם באמת יקבל את למודו הטוב של הצדיק האמת, המגלה לו את אמתת מציאותו יתברך, אז יראה שאין מה לקנא בשום בריה שבעולם, כי אם מרגיל את עצמו לברח רק אליו יתברך, ולהכליל בו יתברך, ולידע שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה ונוראה מאד ובחשבון צדק, כשתדע ידיעות אלו, תתרפא מן הקנאה.

ו.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מדת הקנאה הורסת את האדם לגמרי, ורוב סובלי חלאים — שסובלים מכאובים קשים ומרים, והם מבהלים ומבלבלים, הכל מחמת מדת הקנאה, כי הקנאה הורסת את האדם לגמרי, ומביאה אותו לידי פעם, כמאמרם, זכרונם לברכה, (במדבר רבה, פרשה ט', סימן ז'): אין קנאה, אלא לשון פעם, כי הקנאה מביאה את הפעם, וכמאמר החכם: "הקנאה מולדת החמה", כי לא תמצא פעם וקפידות, חימה ורציחה, אלא באדם המקנא בזלתו, שדבר זה מכניס בו כל מיני חלאים רעים ומכאובים, כי מתפוצץ מרב קנאה, וזה הורס לו את חייו.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, להוציא ממך כל מיני קנאות ושנאות על זלתיך, ואל תתחיל לחשב מאחר כלל, רק תדבק את מחשבתך בו יתברך, ותדע בידיעה ברורה ומזככת, כי מה ששיך לך, ממילא יבוא אליך, ומה שלא שייך לך, ממילא לא יבוא אליך, ועל-כן מה לך לקנא בזלתיך?! ומה לך לפל בדעתך כל-כך, ולבוא לידי הרס גופני ונפשי?! יותר טוב לך

לעבד על עצמך, ולהשתדל להתעלות — בין ברוחני ובין בגשמי, ולא להתבלבל מזלתיך כלל: אשרי מי שאינו מסתפל על אחר, ואשרי ואשרי מי שאינו מקנא בשום ברֵיה שבעולם, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח.

ז.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מדת הקנאה — לקנא בזלתי, היא המדה הכי רעה והכי קשה לאדם, ומי שנופל בתוך מדה רעה זו, קשה וכבד לו לצאת מזה, והוא אוכל את עצמו חי, ונופל בכעס ובקפידות ובשנאה עמקה, כי כמעט כל המחלקת שאחד חולק על חברו, וכועס ומקפיד עליו, ושונא אותו שנאת מות, רחמנא לצלן, הכל בא מצד המדה הרעה של קנאה — שמקנא בחברו; וכלל זה תנקט בידך, שלא יחלק אדם על חברו, כי אם על-ידי מדת הקנאה, שזה מביא לידי שנאה, והורס אותו לגמרי; ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לדבק עצמך תמיד רק בו יתברך, ותדע, אשר אין שום מציאות בלעדיו הקדוש ברוך הוא, והכל לכל אלקות גמור הוא, ולכן מה ולמה לך לקנא בזלתיך, הלא כל מה שיש לך, הכל

מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וּמֵה שְׁאֵתָה צָרִיף, גַּם־בֵּן תִּקְבַּל רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵּךְ, וְלִכֵּן רְאֵה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִז טוֹב לְךָ
 בְּזֶה וּבְכָא לְנִצַּח נִצָּחִים.

ח.

רְאֵה, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמְךָ מִמִּדַּת
 הַקְּנָאָה, אֲשֶׁר הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, כִּי מֵה תוֹעִיל
 עִם מִדַּת הַקְּנָאָה?! וּכְבֹר אֲמַר הַתָּנָא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת
 פ"ו): אַל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנִם שֶׁל שָׂרִים, כִּי שִׁלְחָנָךְ גָּדוֹל
 מִשִּׁלְחָנִם, וְנֶאֱמָן הוּא בְּעַל מְלֹאכְתָּךְ, שִׁישְׁלִים לְךָ שֹׁכֵר
 פְּעֻלָּתְךָ; עַל־בֵּן מֵה וְלָמָּה לְךָ לְקַנֵּא בְּאַחֲרִים?! רְאֵה
 לְהֶאֱמִין, שִׁישׁ בְּךָ נִקְדָּה טוֹבָה, מֵה שְׂאִין בְּאַחֲרִים כָּלֵל,
 וְשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹלָה לְקַבֵּל אֶת נִקְדָּתְךָ,
 כְּמֵאֲמַר רַבֵּנוּ, זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן ל"ד), אֲשֶׁר יֵשׁ אֶצְל כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְדָּה מֵה שְׂאִין
 בְּחִבְרוֹ, עַד שְׂאִין אֶחָד יְכוּל לְהַכְנִס לְתַחוּם זֵלְתוֹ; וְעַל־
 כֵּן מֵה לְךָ לְקַנֵּא בְּאַחֲרִים?! זְכוֹר כִּי נִקְדָּתְךָ וְעַנְיָנְךָ הוּא
 יוֹתֵר גָּדוֹל וְיוֹתֵר יָקָר מִשְׁל אַחֲרִים, וּכְשֶׁתִּוְדַע לְךָ
 יְדִיעָה זוֹ, אִז לְעוֹלָם לֹא תִקְנֵא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה, וְתִהְיֶה הַכִּי
 מֵאֲשֶׁר בְּעוֹלָם, כִּי כָּל אֵלוֹ שְׁעוֹבֵרֵת עֲלֵיהֶם בְּחַיֵּיהֶם

מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת עַד אֵין סוּף, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, יְסוּרִים וּמְרִירוֹת, הַכֹּל הוּא מִפְּנֵי שְׁנִכְנִסָּה בָּהֶם רוּיחַ קִנְאָה, וּמְקַנְאִים בַּחֲבֵרֵיהֶם, וְנִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ חֲבֵרֵיהֶם יוֹתֵר גְּדוּלִים מֵהֶם וְכוּ', וְכֵאלוֹ יֵשׁ לַחֲבֵרֵיהֶם נִקְדָּה וְעֵנִין שְׂאִין לָהֶם וְכוּ', וְזֶה אוֹכֵל אוֹתָם חַיִּים, עַד שֶׁהֵם נִחְלִים לְגַמְרֵי מַחֲמַת זֶה, וְיוֹצְאִים מֵעוֹלָמָם, כְּמֵאֵמֶר הַתַּנָּא (אָבוֹת פָּרָק ד'): הַקִּנְאָה מוֹצִיָּא אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיֵּקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְהִעָקֵר עַל-יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה, שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְיִתְדַבֵּק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתַּדַּע, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם אֱלֻקוֹת גְּמוּר בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַזֶּה, וְהוּא בָּרָא אֶת כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם לְהוֹצִיא מֵהַכַּחַס אֶל הַפַּעַל שְׁלִיחוֹת מְסִימַת, וְאֵין שְׁנֵי שְׁלוּחִים שְׁוִים כָּלֵל וְכוּ'; וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְקַנֵּא בְּשֵׁנִי, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם שְׁלִיחוֹתָךְ אֵינָה גְּדוּלָה מִשְׁלִיחוֹת חֲבֵרָךְ?! וְלָכֵן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְרָאָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָדָיו יַעֲזֹר לָךְ

להתגבר על המדה הרעה ההורסת את האדם, והיא
— רוח קנאה.

ט.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עקר השלמות
של האדם הוא — להיות דבוק באמתת מציאותו
יתברך, הינו שידע, אשר אין בלעדיו יתברך כלל,
והוא מחיה וממהיה ומקים, את כל הבריאה כלה, והכל
משגח בהשגחה פרטית, ואין אדם נוקף אצבעו
מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז.),
ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו (יומא ל"ח), ואפלו
יש גרגותא מן שמיא מוקמינן ליה (ברכות נ"ח), ואפלו
צפרי קלילא מבלעדי שמיא לא מצתדייע (ירושלמי
שביעית), ובידיעות אלו שתכניס בדעתך, על-ידי-זה
יתבטלו ממך כל מיני קנאה ושנאה, פי אמרו חכמינו
הקדושים (דרך ארץ רבה, פרק ב'): אין ישיבה
למעלה, ולא שנאה, ולא תחרות, ולא קנאה, ולא כבוד
וכו', עין שם; הינו מי שמדבק את עצמו בעולמות
עליונים, ויודע שהכל לכל אלקות גמור, הוא נעשה
כדגמת העליונים, ששם לא שיך שום קנאה, שנאה

תחרות וכבוד, ואינו מתפעל משום ברִיה שבעולם, כי תמיד הוא בורח רק אליו יתברך, ויודע, אשר רק הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה מאד מאד, ועל־כן מה לו לקנא בשני, כי מה שצריך לבוא אליו, ממילא יבוא, ומה שאינו צריך לבוא אליו, ממילא לא יבוא.

לכן, אהובי, אחי היקר, ראה להכניס בעצמך ידיעות אלו, והן — אמונה פשוטה בו יתברך, ועל־ידי־זה תנצל מרוח קנאה, אשר אוכלת והורגת את האדם לגמרי, כי מי שנכנסה בו רוח קנאה, רחמנא לצלן, משתגע מרב צרות ויסורים ומכאובים, כי רוח קנאה היא כדגמת סרטן, רחמנא לצלן, האוכלת את האדם; אשרי מי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך, ומתנהג עצמו בזה העולם כדגמת העולם הבא, ואין לו שום קנאה ושאנאה, תחרות וכבוד, רק יושב ומשעשע את עצמו בערכות, נעם, זיו שכירת עזו יתברך, והוא תמיד משתדל לעזר לזלתו; אשרי לו בזה, ואשרי לו בפא!

י.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר אין עוד
 מדה רעה העוקרת את האדם משני העולמות כמו
 המדה הרעה והמגנה שהיא רוח קנאה, כי כל הצרות
 שעוברות על בני אדם, הכל בא מהקנאה הסרוחה,
 שהאדם מקנא בחברו, ועל-ידי-זה הוא מורה התר
 לעצמו להרג אותו, כי כך דרכו של היצר הרע —
 היום מסית אותו לקנא בזלתי ולמחרת הוא מסית
 אותו לשנא את זלתי, ולמחרתים הוא מסית אותו
 להרג את זלתי, עד שכפי טפשות דעתו מורה התר
 לעצמו להרג את חברו, וחושב שזו מצוה גדולה
 וכו', וכל זה בא ונשתלשל מחמת רוח קנאה שנכנסה
 באדם, כי אלמלא רוח קנאה לא היו אף פעם מחלקת
 ומריבות ושנאות והריגות בעולם; ועל-כן ראה,
 אהובי, אחי היקר, להוציא ממך את כל מיני
 המחשבות של רוח שטות שהוא רוח קנאה, שהורגת
 והורסת את דעת האדם לגמרי, כי מי שנכנסה בו רוח
 קנאה הוא מבהל ומבלבל לגמרי, ואין לו שום חיים
 כלל, כי תמיד הוא עסוק לחשב מזלתי, וכל הצרות
 שהאדם סובל בחייו, הכל מחמת רוח קנאה, שנכנסה

בו; על-כּן מי שרוצה לחיות חיים אמתיים, חיים נצחיים, ולהרגיש חיי העולם הבא בעולם הזה, שיִרגיל את עצמו שלא יקנא בשום ברִיה שבעולם, רק ישתדל לדבק את עצמו בְּחי החיים לידע, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כּלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בְּחשבון צדק ולכן צריכים רק לדבר עמו יתברך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שצריך, ואל יקנא בשום ברִיה שבעולם, כי בְּאמת מי שזוכה להכּלל בו יתברך, אז אינו מקנא בשום ברִיה, רק משתעשע בְּשעשוע דמלכא עלאה, וממשיך על עצמו את אור השכינה, שהוא — הדבקות והחיות והזיו והנעם בו יתברך; אשרי לו, ואשרי חלקו!

תפלה נוראה ונפלאה להנצל ממדת הקנאה

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתחוס ותרחם עלי, ותוציאני מהמדה הרעה של קנאה ושנאה, שלא אקנא בשום ברֵיה שבעולם, מפל שפן שלא אשנא את שום בר ישראל, פֶּאֶשֶׁר גִּלִית לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכְמֵיךְ הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר מֵדַת הַקְּנָאָה וְהַשְּׂנָאָה הוֹרֶגֶת וְהוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, וּמַעַקְמַת אֶת לְבָבוֹ לְגַמְרֵי, וּמְכַנֶּסָה בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וּמַעַקְמַת אֶת לְבָבוֹ לְגַמְרֵי, עַד שְׁנוּפֵל בְּנִפְלֵה שְׂאִין לוֹ תְּקוּמָה, כִּי לְאֹיִל יִהְיֶה-כְּעֵשׂ, וּפְתָה תְּמִיד קְנָאָה (אִיּוֹב ה') ; אֲכַזְרִיוֹת, חֲמָה וְשִׁטְף אָף, וּמִי יַעֲמֵד לִפְנֵי קְנָאָה (מְשָׁלִי כ"ז) ; כִּי קְנָאָה חֲמַת-גָּבֵר וְלֹא-יִחְמוֹל בְּיוֹם נִקְּם (מְשָׁלִי ו').

אָנָּה, יְהוּה, חוֹס וְחַמֵּל עַל נַפְשֵׁי הָאֲמֻלָּה וְהַבְּזוּיָה, שְׁנִפְלֵתִי כְּכֹר בְּמֵדַת הַקְּנָאָה וְהַשְּׂנָאָה, וְאֲנִי מְקַנָּא בְּכָל בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם עַל לֹא דְבָר, וְהַקְּנָאָה הָרְעָה מַעֲבֶרֶת אוֹתִי עַל דַּעְתִּי וְעַל דַּעַת קוֹנֵי, וְאֲנִי בָּא עַל-יְדֵי-זֶה לִיְדֵי שְׂנָאָה — לְשִׂנְאָה אֶת זִלְתִּי ; רְאֵה בְּעַנְיִי,

רוח קנאה

שסג

והביטה אל מכאובי, מתי אזכה לצאה מרוח השטות,
רוח הקנאה והשנאה, שנכנסתי בה זה ימים ושנים? !
מתי אזכה לנקות את עצמי לגמרי מכל המדות
והתאוות הרעות, שנלפדתי בהן מקטנותי ועד הנה? !

אנא, יהוה, חוס וּחַמַל עָלַי, וּזְכִינִי לְהַכְנִיס בְּעֲצָמֵי
אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בָּךְ יִתְבַּרְךָ, וְאֲזַכֶּה לִידַע בִּידיעָה
בְּרוּרָה, שְׁאַתָּה מְנַהֵג אֶת עוֹלָמְךָ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי
פְּרִטִית, וְאִין אָדָם יְכוּל לַעֲשׂוֹת לִי שׁוּם דְּבַר מִבְּלַעֲדֵי
רְצוֹנְךָ וּרְשׁוּתְךָ; וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לִי לְקַנֵּא בְּזַלְתִּי? !
זְכִינִי לְהַפְּלִל בָּךְ לְגַמְרִי, עַד שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עַל מַחֲשַׁבְתִּי
שׁוּם תַּחֲרוּת וְשִׁנְאָה וְקַנְאָה עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם,
וְיָקִים בִּי (תְּהִלִּים ל"ז): אֶל-תִּתְחַר בְּמַרְעִים, אֶל-תִּקְנֵא
בְּעֲשֵׂי עוֹלָה, כִּי כִחְצִיר מְהֵרָה יִמְלוּ, וּכְיִרְק דִּשָּׂא
יְבוֹלוּן, בְּטַח בִּיהוּה וְעֵשָׂה טוֹב, שְׁכֵן-אֶרֶץ וּרְעָה
אֲמוּנָה, וְהִתְעַנֵּג עַל-יְהוּה, וַיִּתֵּן-לָךְ מִשְׂאֵלוֹת לְבָבְךָ; אִמֵּן
כֵּן יְהִי רְצוֹן.

תם ונשלם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

